

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І. Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО МОЗ УКРАЇНИ
АККОНСЬКИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БЕРЛІНУ
ЦЕНТР ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я МОЗ УКРАЇНИ

МАТЕРІАЛИ

*ЧЕТВЕРТОГО НАУКОВОГО СИМПОЗИУМУ З МІЖНАРОДНОЮ
УЧАСТЮ З ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я
«ГРОМАДСЬКЕ ЗДОРОВ'Я В СОЦІАЛЬНОМУ І ОСВІТНЬОМУ
ПРОСТОРИ – ВИКЛИКИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА
ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ»*

**21-23 вересня 2022 року
м. Тернопіль**

Тернопіль
ТНМУ
«Укрмедкнига»
2022

УДК 614.2:316.3:37(08)

Відповідальні за випуск: т.в.о. завідувача кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я ТНМУ імені І. Я. Горбачевського МОЗ України проф. Теренда Н.О.

та доцент кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я ТНМУ імені І. Я. Горбачевського МОЗ України Слободян Н.О.

Громадське здоров'я в соціальному і освітньому просторі – виклики в умовах глобалізації суспільства та перспективи розвитку: матеріали Четвертого наук. симп. з міжнар. участю з громад. здоров'я, 21–23 верес. 2022 р. – Тернопіль : ТНМУ, 2022. – 68 с.

Відповідальність за представлені результати досліджень несуть автори тез.

©ТНМУ, «Укрмедкнига», 2022

(7,8%) недостатнє споживання овочів і фруктів (4,4%), малорухомиий спосіб життя (3,5%).

Збільшення ВВП на душу населення зумовлює зростання вимог до якості медичної допомоги, впровадження нових медичних технологій, що, в кінцевому рахунку, призводить до збільшення вартості послуг. Висока вартість послуг охорони здоров'я, неможливість прогнозування часу виникнення потреби в них та їх відстрочки, необхідність оплати в момент отримання послуги, що може призвести до відмови від послуги, становить загрозу зубожіння населення, зумовлює необхідність фінансового захисту та розподілу ризиків.

Наслідки інтенсивного використання екологічних систем, а саме: значне забруднення довкілля, деградація, прояви зміни клімату, негативно впливають на здоров'я, що, у свою чергу, призводить до зростання екологічно залежної патології, значних медичних та соціально-економічних збитків для суспільства.

Сьогодні у світі у сфері охорони здоров'я працюють 60 млн фахівців, у тому числі 8,7 млн лікарів, 16,7 млн сестринського та акушерського персоналу, 1,2 млн стоматологічного і 2,1 млн фармацевтичного персоналу тощо. Дефіцит медичних кадрів досягнув 4,3 млн фахівців, у тому числі 2,4 млн лікарів. Відзначається нерівномірність розподілу за регіонами.

Висновки. Для вирішення всіх цих проблем потрібно провести низку змін у механізмі управління охороною здоров'я, вдосконалити її політику, сприяти розвитку структур громадського здоров'я, посилити вплив на провідні чинники ризику: підвищений артеріальний тиск, тютюнокуріння, зловживання алкоголем, високий вміст холестерину у крові, ожиріння, недостатня фізична активність, небезпечний секс.

Брич В.В.

ФУНКЦІОНАЛЬНІ МОЖЛИВОСТІ ІНТЕГРАЦІЇ ФАХІВЦІВ З ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я В ОРГАНІЗАЦІЮ НАДАННЯ РЕАБІЛІТАЦІЙНОЇ ДОПОМОГИ НА РІВНІ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

м. Ужгород, Україна

Вступ. В останнє десятиріччя в багатьох країнах світу відповідно до закликів ВООЗ проводяться активності щодо зміцнення реабілітації як стратегії охорони здоров'я. В Україні також здійснено вже чимало: законодавчо врегульовано реабілітацію в сфері охорони здоров'я, створено нові реабілітаційні спеціальності; впроваджено Міжнародну класифікацію порушень функціонування, обмежень життєдіяльності та здоров'я; забезпечено можливість отримання реабілітаційних послуг в рамках програми медичних гарантій. Але організація реабілітаційної допомоги в умовах реформування системи охорони здоров'я, особливо його інфраструктурного етапу, потребує нових підходів та залучення фахівців інших сфер з метою полегшення функціональної спроможності сфери реабілітаційної допомоги на різних рівнях надання медичної допомоги. Одним з можливих потенційних шляхів

покращення ситуації може стати працевлаштування фахівців з громадського здоров'я та їх інтеграція в організацію надання реабілітаційної допомоги на рівні територіальних громад.

Основна частина. З метою вивчення можливостей інтеграції фахівця з громадського здоров'я в організацію надання реабілітаційних послуг різним категоріям населення регіону проаналізовані їхні завдання та обов'язки відповідно до Наказу МОЗ України від 26.02.2021 р. № 336 «Про затвердження Змін до Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників. Випуск 78 «Охорона здоров'я»». На основі результатів опрацювання сформовані пропозиції до потенційних функціональних можливостей в системі організації надання реабілітаційної допомоги на рівні територіальних громад з визначенням їх покрокової реалізації.

Відповідно до наведених кваліфікаційних вимог фахівець з громадського здоров'я повинен планувати та здійснювати заходи, спрямовані на зміцнення здоров'я населення, засновані на принципах доказової медицини, враховуючи статистичні дані, результати епідеміологічних досліджень та інші дані про стан здоров'я населення. З погляду організації реабілітаційної допомоги в умовах недостатнього її забезпечення всім, хто її потребує на рівні територіальної громади, першим кроком такого фахівця може стати проведення оцінки потреби населення в реабілітаційних послугах з урахуванням епідеміологічної ситуації щодо поширення окремих нозологій, які формують основний тягар захворюваності, інвалідності та втрати працездатності на відповідній території. Наступним кроком його діяльності визначено здійснення оцінки доступності реабілітаційних послуг як частини системи охорони здоров'я на рівні громад чи окремих територій. При цьому слід врахувати наявність закладів, в яких надаються такі послуги, фахівців з реабілітації, ресурсного забезпечення структурних підрозділів для реабілітації. Це дозволить сформувати інформаційно-комунікаційну мережу реабілітаційної допомоги, яка сприятиме організації інформаційно-роз'яснювальної діяльності, комунікації та соціальної мобілізації всіх зацікавлених сторін (пацієнтів, лікарів первинної та спеціалізованої медичної допомоги, фахівців з реабілітації, представників установ соціального обслуговування, тощо) за допомогою сучасних інформаційно-комунікаційних каналів та соціального маркетингу.

Після опрацювання результатів оцінки наявних потреб та формування інформаційно-комунікаційної мережі реабілітаційної допомоги в громаді фахівець з громадського здоров'я може здійснювати оптимальне планування та реалізацію інтервенцій з метою забезпечення охоплення вказаними послугами всіх осіб, які їх потребують. Наведений крок потребує використання науково обґрунтованих методів та стратегій, міжвідомчих підходів формування політики покращення здоров'я населення. Відповідальний у громаді фахівець з громадського здоров'я братиме участь у впровадженні програм охорони здоров'я та соціальних політик, які допомагають гарантувати право на справедливі та ефективні реабілітаційні послуги.

Постійною запланованою діяльністю у сфері реабілітації фахівця з громадського здоров'я, який працює в територіальній громаді, визначається організація та оцінка ефективності програм вторинної та третинної профілактики найбільш поширених нозологій та травм на основі доказових

підходів, підтримка функціонування створеної інформаційно-комунікаційної мережі реабілітаційної допомоги.

Висновки. Кваліфікаційні характеристики фахівців з громадського здоров'я дозволяють обґрунтувати можливість їх залучення до організації надання реабілітаційної допомоги на рівні територіальних громад. Створення робочих місць для таких фахівців та їхня інтеграція у процес зміцнення здоров'я громади в сфері надання реабілітаційних послуг допоможе вдосконалити роботу системи охорони здоров'я, зменшити навантаження на медичних працівників та створити сприятливе для здоров'я населення середовище.

Дністрянська М. В., Лотоцька О. В.

ПИТАННЯ ПОВОДЖЕННЯ З ТВЕРДИМИ ПОБУТОВИМИ ВІДХОДАМИ В УКРАЇНІ - РЕАЛІЇ СЬОГОДЕННЯ

Тернопільський національний медичний університет ім. І. Я.Горбачевського
МОЗ України
м. Тернопіль, Україна

Вступ. Надзвичайно важливе місце серед актуальних проблем громадського здоров'я займає утилізація відходів. За даними статистики, кожна людина в середньому за місяць утворює 300-400 кг побутових відходів. В результаті, кожного року в Україні збирається понад 350 мільйонів тонн сміття. 93% непотребу вивозять на сміттєзвалища та полігони твердих побутових відходів (ТПВ), яких на сьогодні в Україні лише офіційних нараховують більше 6000. Окрім цього, майже біля кожного села та селища існують великі та маленькі стихійні сміттєзвалища. За різними підрахунками, їх нараховується від 30 до 33 тис. Нагромадження великої кількості сміття, неправильна його утилізація не лише забруднює повітря та воду, впливає на самопочуття та здоров'я людей, а також може призвести до масштабної екологічної катастрофи.

Основна частина. На сьогоднішній день, у містах України система санітарного очищення потребує суттєвого вдосконалення. За оцінками фахівців, в Україні загальна площа сміттєзвалищ займає 9 тис га. Як відомо, частина з них вже переповнена. Ще до війни, яку веде рф, на їх площах накопичено 15,6 мільярда тонн сміття. В результаті бойових дії на території України утворилася величезна кількість так званих відходів війни, які складаються зі зруйнованої інфраструктури, нерозірваних снарядів та уламків від них, згорілого транспорту та військової техніки, акумуляторів та руїн будівель тощо, які залишаються в містах, селищах, лісах, полях, землі. Подібне сміття є дуже небезпечним, тому його не можна просто прибрати й викинути. Його небезпечно як транспортувати, так і зберігати на звалищі. Саме тому, наголошують спеціалісти, так важливо правильно утилізувати це сміття. Все це загострює проблему поводження з відходами, яка ще до війни очікувала негайного розв'язання.

ЗМІСТ

Грузєва Т.С., Іншакова Г.В. ВИСВІТЛЕННЯ ОСНОВНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ФАХІВЦЯ МЕДИЧНОЇ СФЕРИ ЯК ЧЛЕНА МІЖДИСЦИПЛІНАРНОЇ КОМАНДИ	3
Гущук І.В. ДО ПРОБЛЕМНИХ ПИТАНЬ КАДРОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СФЕРИ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я.....	4
Лехан В.М., Гриценко Л.О. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНТИНУУМУ МЕДИЧНИХ ПОСЛУГ ЯК СПОСІБ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ ХВОРИМ З АМБУЛАТОРНО ЧУТЛИВИМИ ЗАХВОРЮВАННЯМИ.....	5
Лінніков С.В., Миронюк І.С. ПОМИЛКИ В КОМУНІКАЦІЙНИХ КАМПАНІЯХ, СПРЯМОВАНИХ НА ПРОТИДІЮ ПОШИРЕННЮ COVID-19 СЕРЕД УРАЗЛИВИХ ГРУП НАСЕЛЕННЯ.....	7
КОНЦЕПЦІЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ І ПРОМОЦІЯ ЗДОРОВ'Я. ІНФЕКЦІЙНІ ТА НЕІНФЕКЦІЙНІ ЗАХВОРЮВАННЯ ТА ЇХ ВПЛИВ НА СТАН ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ	11
Біркова О.П. КОНЦЕПЦІЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ І ПРОМОЦІЯ ЗДОРОВ'Я..	11
Гойда Н. Г., Оксисюк Ж. С. СТАН ЗАХВОРЮВАНОСТІ НА ІНФЕКЦІЇ, ЩО ПЕРЕДАЮТЬСЯ СТАТЕВИМ ШЛЯХОМ СЕРЕД ЖІНОЧОГО НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ ТА МІСТА КИЄВА.....	12
Гончаров В.О., Бондаренко Д.А., Максименко Ю.А., Варецька О.Ю., Сойнікова А.В., Козінова С.Г., Косенко В.Є., Демченко Т.М., Железова О.В. ПОШИРЕНІСТЬ ХАРЧОВИХ ОТРУСЬ, ВИКЛИКАНИХ ЗБУДНИКОМ БОТУЛІЗМУ, СЕРЕД НАСЕЛЕННЯ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	13
Дудаш Г.В., Брич В.В. ПЕРЕКОНАННЯ ПІДЛІТКІВ ЯК ЕЛЕМЕНТ ФОРМУВАННЯ ПОВЕДІНКИ, ЩО СПРИЯЄ ЗДОРОВОМУ СПОСОБУ ЖИТТЯ.....	15
Желтуцька І.Ю. НЕІНФЕКЦІЙНІ ЗАХВОРЮВАННЯ ДІТЕЙ І ПІДЛІТКІВ ТА ЇХ ВПЛИВ НА СТАН ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ.....	16
Коваль М.Є. КЛІНІКО-ФЕНОМЕНОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ДЕПРЕСИВНОЇ ТА ТРИВОЖНОЇ СИМПТОМАТИКИ В УЧАСНИКІВ БОЙОВИХ ДІЙ, ЯКІ ПЕРЕНЕСЛИ ЗАХВОРЮВАННЯ НА COVID-19.....	17
Левицька Л.В., Юрків В.В., Левицький І.Б. МЕДИЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ СЕРЦЕВО-СУДИННИХ РИЗИКІВ У ПЕРІОД ПАНДЕМІЇ COVID-19.....	20
Лотоцька О.В., Бандрівська Ю.Б., Крицька Г.А., Сопель О.М., Копач О.Є.	21

ЗМЕНШЕННЯ НАДХОДЖЕННЯ ФОСФАТІВ У ПОВЕРХНЕВІ ВОДОЙМИ ЯК ОСНОВНИЙ ЗАХІД БОРОТЬБИ З ЕВТРОФІКАЦІЄЮ ВОДОЙМ.....	
Лотоцька О.В., Данчишин М.В.	
ОЦІНКА ВПЛИВУ НІТРАТІВ ПИТНОЇ ВОДИ НА ЗДОРОВ'Я СІЛЬСЬКИХ ЖИТЕЛІВ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	24
Маланчук Л.М., Стецевич М-М.О., Маланчук С.Л.	
РОЛЬ ОЦІНКИ ГОРМОНУ СНУ У ПОРУШЕННЯХ РЕПРОДУКТИВНОЇ ФУНКЦІЇ.....	26
Панчишин Н.Я., Галицька-Хархаліс О.Я., Хархаліс Ю.Ю., Смірнова В.Л.	
ЗДОРОВ'Я І «НЕЗДОРОВ'Я» НАСЕЛЕННЯ: ПРОБЛЕМИ ТА ПІДХОДИ...	27
Шепелла Г.Л., Брич В.В.	
ПРЕДИКТОРИ ФОРМУВАННЯ ФІЗИЧНОЇ АКТИВНОСТІ ДІТЕЙ, ЯКІ ПРОЖИВАЮТЬ В СІЛЬСЬКІЙ МІСЦЕВОСТІ.....	29
ГРОМАДСЬКЕ ЗДОРОВ'Я В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ – СУЧАСНІ ВИКЛИКИ І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ	31
Брезицька Д.М.	
ПАНДЕМІЯ COVID-19 ТА ІНШІ БІОЛОГІЧНІ ЗАГРОЗИ В ПЕРІОД ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ.....	31
Heiko L.I., Yurochko T.P.	
QUALITATIVE STUDY: STAKEHOLDERS' VIEWS ON BARRIERS AND FACILITATORS OF THE IMPLEMENTATION OF A SCHOOL-BASED NUTRITION POLICY IN UKRAINE.....	31
Мащак О.І., Черненко С.В.	
ГРОМАДСЬКЕ ЗДОРОВ'Я В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	32
Іншакова Г.В., Сорока І.М.	
ВПРОВАДЖЕННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У СФЕРУ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я: МОЖЛИВОСТІ ТА ПЕРЕВАГИ.....	34
Ткачук Н.Є.	
ПРОГРАМА ПІДТРИМКИ СИСТЕМИ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я В ХМЕЛЬНИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	36
Бойко Т.Я.	
ГЛОБАЛЬНІ ВИКЛИКИ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я. ЯК ЗМІНЮЮТЬСЯ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ ПОЛІТИКИ ЗДОРОВ'Я.....	39
Брич В.В.	
ФУНКЦІОНАЛЬНІ МОЖЛИВОСТІ ІНТЕГРАЦІЇ ФАХІВЦІВ З ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я В ОРГАНІЗАЦІЮ НАДАННЯ РЕАБІЛІТАЦІЙНОЇ ДОПОМОГИ НА РІВНІ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД.....	40
Дністрянська М. В., Лотоцька О. В.	
ПИТАННЯ ПОВОДЖЕННЯ З ТВЕРДИМИ ПОБУТОВИМИ ВІДХОДАМИ В УКРАЇНІ - РЕАЛІЇ СЬОГОДЕННЯ.....	42
Романюк Н.Є., Романюк Л.М., Кондратишин А.Р., Нагорна О.П.	
РОЛЬ ЦЕНТРІВ КОНТРОЛЮ ТА ПРОФІЛАКТИКИ ХВОРОБ У ТРАНСФОРМАЦІЇ СИСТЕМИ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я.....	44

Слободян А.І., Паламар Б.І. ПАКЕТИ МЕДИЧНИХ ПОСЛУГ З ОНКОЛОГІЧНИМИ ЗАХВОРЮВАННЯМИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	46
Омельченко Е.М., Єлізарова О.Т., Полька О.В., Линчак О.В. МОЖЛИВІ НАСЛІДКИ ВОЄННИХ ДІЙ НА ВИНИКНЕННЯ РЕПРОДУКТИВНИХ ВТРАТ ГЕНЕТИЧНОЇ ЕТІОЛОГІЇ.....	48
Чечурін Ю.О. ГРОМАДСЬКЕ ЗДОРОВ'Я ТА ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	49
 НАУКОВЕ ПІДГРУНТЯ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЧНИХ РІШЕНЬ В ГАЛУЗІ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я. ЕКОНОМІКА ЗДОРОВ'Я ТА ПРИНЦИПИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА: ЧОМУ ВИГІДНО ІНВЕСТУВАТИ В ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ І КРАЇНИ	
Грохотов В.А.¹, Орлова Н.М.² ДОСТУПНІСТЬ СТОМАТОЛОГІЧНОЇ ДОПОМОГИ ДЛЯ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ.....	52
Ковальчук Т.А. ЗАДОВОЛЕНІСТЬ МЕДИЧНИМИ ПОСЛУГАМИ У СІМ'ЯХ ДІТЕЙ ІЗ СИНКОПЕ ВНАСЛІДОК ОРТОСТАТИЧНОЇ ГІПОТЕНЗІЇ.....	54
Комар О. М., Пірвердієва І. С. ПОГЛИБЛЕНИЙ ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ПОКАЗНИКІВ ПЕРВИННОЇ ІНВАЛІДНОСТІ ЗА 2020 РІК.....	54
Романів М.П., Теренда Н.О. АНАЛІЗ НАДАННЯ ОНКОГІНЕКОЛОГІЧНОЇ ДОПОМОГИ ПРИ РАКУ ШИЙКИ МАТКИ НА ВТОРИННОМУ ТА ТРЕТИННОМУ РІВНЯХ В УКРАЇНІ.....	56
Мокієнко А.В. ВОДА, САНІТАРІЯ ТА ГІГІЄНА: ГЛОБАЛЬНІ ТА НАЦІОНАЛЬНІ ВИКЛИКИ ГРОМАДСЬКОМУ ЗДОРОВ'Ю.....	57
Огнєв В.А., Пересипкіна Т.В., Бринза М.С. ПЕРСПЕКТИВИ ЩОДО МЕДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ В УКРАЇНІ.....	58
Смірнова В.Л., Панчишин Н.Я., Дністрянський Б.В. АНАЛІЗ ТА ОЦІНКА СТАТИСТИЧНИХ ДАНИХ ЗАХВОРЮВАНOSTI НА ІНФАРКТ МІОКАРДА У МІСТІ ВІННИЦЯ.....	60
Турияниця С.М., Балашов К.В., Юрочко Т.П., Гульчій О.П. ЕКОЛОГІЧНІ РЕСУРСИ В ЗАКЛАДАХ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я – СУБ'ЄКТ УПРАВЛІННЯ ЕФЕКТИВНОГО КЕРІВНИКА.....	63